

Doctrina - Podještědské gymnázium, s.r.o.

Oddíl E – učební osnovy
I.1.C

DOCTRINA
PODJEŠTĚDSKÉ GYMNÁZIUM

ČESKÝ JAZYK

I.1.C - Český jazyk

Charakteristika předmětu: ČESKÝ JAZYK ve čtyřletém gymnáziu

Obsah předmětu

Předmět český jazyk vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. V jazykové výchově studenti získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování českého jazyka a k poznávání a rozlišování všech jeho dalších forem. Jazyková výchova vede studenty k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvíjení potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy a jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V komunikační a slohové výchově se studenti učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i vnímaného textu. Studenti se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni, analyzovat je a kriticky posuzovat jejich obsah. Učí se posuzovat a hodnotit také formální stránku textů a jejich výstavbu.

V českém jazyce je ve všech ročnících průběžně realizováno průřezové téma Mediální výchova, v průběhu celého studia mají všichni studenti možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny. V předmětu český jazyk jsou využívány znalosti učiva z oblastí Člověk a společnost, Informační a komunikační technologie a Člověk a svět práce.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
I. ročník	1	X
II. ročník	1	X
III. ročník	2	X
IV. ročník	2	X

Organizace výuky

Hodiny českého jazyka a komunikační a slohové výchovy většinou probíhají v kmenových učebnách. Pokud je to možné, jsou třídy na výuku jazyka děleny, většinou pracují celé třídní kolektivy pohromadě.

V průběhu celého studia jsou studenti vedeni k práci s Pravidly českého pravopisu, Slovníkem spisovné češtiny pro školu a veřejnost i s dalšími jazykovými a encyklopedickými příručkami.

Studenti v rámci výuky společně pravidelně navštěvují Krajskou vědeckou knihovnu v Liberci.

I.1.C - Český jazyk

Výchovné a vzdělávací strategie

Schopnost dorozumět se s ostatními lidmi a porozumět informaci je určujícím cílem, ke kterému se směřuje získáváním jednotlivých kompetencí:

Kompetence k učení

- při interpretaci textů vedeme studenty ke kritickému přístupu k různým zdrojům informací
- realizací skupinových referátů učíme studenty organizaci vlastní i skupinové práce
- vedeme studenty k evaluaci a autoevaluaci
- zadáváme studentům individuální projekty

Kompetence k řešení problémů

- zadání slohových úloh formulujeme tak, aby studenty podněcovalo k přemýšlení, rozvíjelo jejich kreativitu
- při aplikaci učiva ze syntaxe vedeme studenty k logickému řešení zadání
- individuální schopnosti a dovednosti rozvíjíme při slohu a plnění úkolů v terénu
- při procvičování učiva vedeme studenty k zodpovědnosti za vlastní i společnou práci
- týmovou prací při tvoření společných textů (např. reportáží) vedeme studenty k řešení problémových situací
- zadáváme individuální projekty

Kompetence komunikativní

- přípravou a zpracováním referátů a řízenou interpretací textů vedeme studenty k rozvoji komunikativních dovedností
- studenty učíme funkčnímu využívání nonverbální komunikace
- společně navštěvujeme městskou knihovnu; některé domácí úkoly učíme studenty řešit s použitím internetu
- publicistiku vyučujeme i v kontaktu s veřejností
- při mluvních cvičeních studenty vedeme k provádění základních myšlenkových operací
- výuku často vedeme formou dialogu a diskuse
- klademe důraz na jazykovou kulturu žáků
- studenty zapojujeme do práce ve školním divadelním souboru „Stopa“
- umožníme studentům přispívat do školního časopisu „Luštěniny“

Kompetence sociální a personální

- dramatizujeme zvolené texty; tím vedeme studenty k vytváření pravidel při práci; novou látku (nejen její procvičení) učíme studenty prezentovat formou skupinové práce
- zúčastňujeme se besed s významnými osobnostmi kulturního a společenského života
- studenty vedeme k autoevaluaci

I.1.C - Český jazyk

Kompetence občanské

- při besedách s hosty a diskusích v hodinách učíme studenty respektovat názor druhého
- podporujeme studenty v samostudiu, učíme je vytvářet etické, kulturní, duchovní hodnoty při společných návštěvách divadla, přispíváním do „Luštěnin“, prací ve „Stopě“, na estetickém kurzu, na kurzu v Praze

Kompetence k podnikavosti

- slovní zásobu v ČJ orientujeme na budoucí praxi studentů
- učíme studenty uplatňování vlastní iniciativy a tvořivosti
- studenty vedeme ke kritickému hodnocení dosažených cílů
- učíme studenty korigovat činnost s ohledem na stanovený cíl
- studenty motivujeme k dosahování úspěchu

Kompetence digitální

- rozvíjíme a aplikujeme znalosti a dovednosti v textovém editoru Word a PowerPoint a v dostupných online nástrojích
-

I.1.C - Český jazyk

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

I. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova <ul style="list-style-type: none"> základní pojmy jazykovědy národní jazyk čeština a příbuzné jazyky nauka o písemné stránce českého jazyka pravopis nauka o zvukové stránce českého jazyka – spisovný a nespisovný projev syntax – jazykový rozbor (věty vedlejší, poměry mezi větami hlavními, slovosled, nepravidelnosti větné stavby)	<ul style="list-style-type: none"> student rozlišuje jednotlivé pojmy jazykovědy chápe smysl dobré znalosti rodného jazyka umí dát současný stav českého jazyka do kontextu s jeho historickým vývojem student rozlišuje spisovnou a nespisovnou stránku jazyka podle komunikační situace; zdůvodní užití spisovných a nespisovných jazykových prostředků rozpozná nepravidelnosti ve větné stavbě, dokáže odstranit chybné vazby samostatně používá SSČ a PČP dokáže pracovat s dalšími jazykovými příručkami	Realizováno PT mediální výchova
Komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> úvod do administrativního stylu (žádost, životopis) dopis jako literární útvar funkční styly mluvené a psané útvary prostě sdělovacího stylu mluvní cvičení řízení diskuse	<ul style="list-style-type: none"> rozlišuje spisovný a nespisovný projev rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení; aplikuje poznatky o jazyce a stylu správně užívá verbální a nonverbální prostředky naslouchá, nepřerušuje pracuje s informačními zdroji rozlišuje funkční styly	Realizováno PT mediální výchova Možnost přispívat do školního časopisu Luštěnin

II. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova <ul style="list-style-type: none"> funkční morfologie (podstatná jména, přídavná jména, zájmena, slovesa) nauka o slovní zásobě nauka o stavbě slov	<ul style="list-style-type: none"> student rozlišuje jednotlivé slovní druhy, rozpozná nepravidelnosti ve skloňování a časování správně užívá tvary cizích slov; spisovné tvary užívá adekvátně komunikační situaci zvládá zásady tvoření českých slov samostatně používá SSČ a PČP dokáže pracovat s dalšími jazykovými příručkami	Realizováno PT mediální výchova
Komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> vybrané útvary publicistického stylu (zpráva, interview, fejeton, recenze, kritika) reklamní texty mluvní cvičení řízení diskuse	<ul style="list-style-type: none"> student rozvíjí vlastní tvořivé psaní pracuje s informačními zdroji rozpozná manipulaci v masmédiích rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení; aplikuje poznatky o jazyce a stylu správně užívá verbální a nonverbální prostředky naslouchá, nepřerušuje	Realizováno PT mediální výchova Možnost přispívat do školního časopisu Luštěnin

I.1.C - Český jazyk

III. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova <ul style="list-style-type: none"> • syntax – prohlubování poznatků o větě jednočlenné a dvojčlenné • složitější souvětí podřadné a souřadné • interpunkce • řeč přímá, nepřímá, polopřímá, nevlastní přímá • jazykovědné disciplíny • norma a kodifikace českého jazyka 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student samostatně pracuje s PČP a SSČ; v písemném projevu zvládá lexikální, morfológický a syntaktický pravopis</i> ○ <i>rozpozná nepravidelnosti ve větné stavbě, dokáže odstranit chybné vazby</i> ○ <i>rozlišuje jednotlivé jazykovědné disciplíny a pojmy jazykovědy</i> ○ <i>ví, jaký rozdíl je mezi normou a kodifikačím jazyka</i> 	Realizováno PT mediální výchova
Komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> • polemika, diskuse • odborný styl – výklad, úvaha, esej, popis, charakteristika • mluvní cvičení 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student pozná a tvoří esej, úvahu, recenzi; ví, jak se od sebe vzájemně liší</i> ○ <i>správně užívá verbální a nonverbální prostředky</i> ○ <i>naslouchá, nepřerušuje</i> ○ <i>umí řídit diskusi</i> ○ <i>tvoří výklad na odborné téma</i> 	Realizováno PT mediální výchova Možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny

IV. ROČNÍK		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Jazyková výchova <ul style="list-style-type: none"> • předmaturitní systematizace učiva 	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student zná vývoj českého jazyka a jeho postavení mezi slovanskými jazyky</i> ○ <i>rozlišuje jednotlivé disciplíny a pojmy jazykovědy</i> ○ <i>rozpozná spisovnou a nespisovnou stránku jazyka podle komunikační situace; zdůvodní užití spisovných a nespisovných jazykových prostředků</i> ○ <i>rozlišuje způsoby obohacování slovní zásoby</i> ○ <i>poznává slovní druhy</i> ○ <i>orientuje se ve větných členech, ve druzích vět vedlejších, v poměrech mezi větami hlavními</i> ○ <i>rozpozná nepravidelnosti ve větné stavbě, dokáže odstranit chybné vazby</i> ○ <i>samostatně pracuje s PČP, SSČ a dalšími jazykovými příručkami; v písemném projevu zvládá lexikální, morfológický a syntaktický pravopis</i> ○ <i>rozlišuje spisovnou a nespisovnou stránku jazyka podle komunikační situace; zdůvodní užití spisovných a nespisovných jazykových prostředků</i> 	Realizováno PT mediální výchova

I.1.C - Český jazyk

Komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> • opakování jednotlivých slohových útvarů • umělecký styl – vypravování, líčení, tvůrčí psaní • administrativní styl	<ul style="list-style-type: none"> ○ rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení; aplikuje poznatky o jazyce a stylu ○ správně užívá verbální a nonverbální prostředky ○ rozlišuje spisovný a nespisovný projev ○ ví, jaké slohové postupy a útvary má užít v jednotlivých komunikačních oblastech a situacích ○ pracuje s informačními zdroji ○ rozvíjí vlastní tvořivé psaní ○ rozezná fakta od názorů; umí řídit diskusi	Realizováno PT mediální výchova Možnost přispívat do školního časopisu Luštěniny
---	---	---